

Per.
Lat
020

LATIN IFJÚSÁGI FOLYÓIRAT. LATEINISCHE JUGENDZEITSCHRIFT. REVUE LATINE DE LA JEUNESSE.

Administrator, ad quem pecuniae dirigantur: ALEXANDER REGÉNYI, Budapest, VII., Barsay-u. 5. (tel: 1-422-15).

Moderator, ad quem manuscripta mittantur: I. WAGNER DR. Budapest, XI., Lágymányosi-útca 20. (telephon: 2-686-34).

Prodit Budapestini quotannis decies. Pretium subnotationis an. 1936-37. in Hungaria 3 pengoe. extra Hungariam 4 pengoe. Gyrus aerarii compariorum postalis in Hungaria: 57.292, in Austria: A-37.880. Subnotatores earum gentium, unde simplex pecuniarum transmissio impeditur, utantur schidulis «Coupon réponse international» appellatis, quarum si quis decem in epistola ad administratorem mittit, pretium annuum solvit. Quinis exemplaribus sextum gratuito additur.

Thermopolium (coffeii de) «Pillwax» (nominatum).

Iuvenes Martii in hoc thermopolium convenientes a. 1848. praeparaverunt initium Hungariae renovandae: Idus Martias, quo die postquam Alexander Petöfi carmen suum «Surge Hungare!» recitavit, multitudo summo omnium consensu poposcit iura libertatis, quae «camarilla» regis post bella Napoleontis iniuste populo ademit. Pictura incerti pictoris in pinacotheca urbis Budapestini custoditur.

De viva lingua Latina. II.

Otto Schmied Vindobonensis.

Ut saepe bonum nisi amissum non perspiciatur, linguam internationalem deesse aegre ferebatur, simulac lingua Latina pro universali desiit usurpari. Neque tamen, quod consentaneum¹ erat,¹ ad Latinum redierunt, sed omnibus modis *linguae artificiosae* fingi coeptae sunt. Linguae fingendae iam saeculo XVII Cartesius et postea Leibniti² operam² navaverant²; cum³ autem hi philosophi talem linguam funditus proprie composituri essent, posteriores e linguis viventibus — difficultatibus tollendis et aequalitate restituendā — linguas auxiliares, quae faciliores essent memoriae mandatu, erant creaturi et creabant. Primus Schleyer parochus⁴ Badensis linguā auxiliari, quam «Volapük» nominavit, a. 1879 prosperus fuit, sed octo post annis eum Zamenhof medicus Varsoviensis superavit, cuius lingua inventa, quae «Esperanto» dicitur, hucusque viget. Tamen etiam hodie quaeritur, quae lingua pro universali usurpetur; nam inter amicos quoque linguae artificiosae etiam atque etiam novae inveniuntur velut «Ido» a. 1907 et aetate nostrā cum lingua «Esperanto» dicta de principatu certant hae linguae artificiosae: «Interlingua (vel Latino sine flexione), Occidental, Noyal, Basic English, International, Sona». Quamobrem lingua quoque Latina nondum certamine exclusa est et, cum a. 1922 Genavae intra gentium societatem, quā linguā pro universali utendum esset, disputaretur, praeter linguas nationum potentissimarum et linguam Esperandam etiam de lingua Latina cogitatum est; qua in re Latinum repudiatum est, quia difficilior esset neque huic aetati sufficeret, sed etiam lingua Esperanda reiecta est et necessario linguae solae Anglicae et Francogallicae officiales⁵ agnitae sunt, quod vix cuiquam nisi Anglis vel Francogallis gaudio fuit.

Quodsi⁶ a. 1932 Monachii⁷ «Societas Latina» exstitit, ut linguam Latinam usui internationali commendaret, cum linguā universali opus esset neque ulla lingua huic rei aptius conveniret, sententia in Germaniam penetravit, quae iam multo prius in aliis terris nata imprimis ex bello mundano propagata erat. Velut exempli causa a. 1912 medici Francogallici societatem medicorum civitatum Latinarum Europae merianaeque Americae inierunt, quae per ephemeridem «Umfa» vocatam suadet, ut in medicina lingua Latina vulgo usurpetur. Et iam antiquus *Sedes Apostolica* linguae Latinae favit favetque: hac linguā in academiis ecclesiasticis Romanis praelegitur, Latina est lingua officialis Urbis Vaticanae, Latinus est sermo Encyclicarum et orationum urbi et orbi radiophonice habitarum. Cum a. 1934 Vaticano auctore⁸ iuris peritissimi totius mundi Romam congressi

essent, plerique oratores Latine locuti sunt et in sollemni conventu ultimo nulla nisi Latina verba audires et ad Patrem Sanctissimum inter alia hoc delatum est: «Ut diffundatur et augeatur studium Latini sermonis, quo historica legum monumenta his diebus praeclare celebrata conscripta sunt quique tam utilis aestimatur ad relationes scientificas internationales communicandas!» In Urbe Vaticanā et complures ecclesiasticae ephemerides Latinae prodeunt membra Ecclesiae catholicae totius orbis terrarum quasi vinculis circumcludentes et una profana «Alma Roma» inscripta, quae sincerissimo Latino usa et soluto⁹ sermone et astricto¹⁰ linguae Latinae inservit atque in appendice «sapientum pervestigationes¹¹ a radiophonica Vaticana statione latine vulgatas» prodere solet. Latinitatem nuper etiam profana Roma valde fovet: a. 1933 senatus¹² permagni glossarii¹³ Latini ad usum horum temporum componendi dictus est, quem illo in labore XL instituta scientiae destinata adjuvant; praeterea res publica quotannis optima orationi Latinae et dissertationi praemia tribuit. Quanti nunc in Italia Latinum aestimetur, vel ex eo apparet, quod nuperrime orationes ducis Mussolini Latine versae prodierunt.

Neque mirandum est linguam Latinam in Hungaria, ubi tamdiu publica erat, imprimis coli. Ibi ex a. 1910 ephemeris in usum iuventutis studiosae, cui nomen «Iuventus» est, existit, quae etiam in Austria haud ignota est neque satis magistris discipulisque commendari potest. Cuius moderator Iosephus Wagner Latinitati studens: non solum «carmina Horatii selecta ad modos¹⁴ aptata¹⁴» et his ipsis diebus «dictionarium¹⁵ rerum recentissimarum Hungarico-Latinum» circiter octo milia vocabulorum continens edidit, etiam frequentissimo commercio¹⁵ epistularum¹⁵ amicis Latinitatis colligens et sodalitatem Latine loquentium constituturus nihil praetermittit, quin linguam mortuam dictam expergeficiat. Similis ephemeris «Palaestra Latina» inscripta in Hispania prodibat, donec eius auctor moderatorque miserrimus P. Emmanuelis Iové a bolcevistic crudelissime necatus est (cf. «Iuv.» in pag. 83!). Inter ephemerides Latinas, quae in America septemtrionali existunt, elucet illa, quae «Auxilium Romanum» inscripta bis singulis

¹ természetes lett volna = natürlich gewesen wäre = il aurait été naturel ² fáradozni vmivel = sich bemühen = s'efforcer de ³ míg = während = pendant que ⁴ plébános = Pfarrer = curé ⁵ hivatalos = amtlich = officiel ⁶ ha tehát = wenn also = si donc ⁷ München = Munich ⁸ indítvány = Vorschlag = proposition ⁹ prózai = prosaisch = en prose ¹⁰ kötött = gebunden = en vers ¹¹ kutatás = Forschung = recherche ¹² bizottság = Ausschuss, Komitee = comité ¹³ szótár = Wörterbuch = dictionnaire ¹⁴ megzenésíteni = vertonen = mettre en musique ¹⁵ levelezés = Briefwechsel = correspondance

mensibus Neo-Eboraci publicatur et imprimis in res recentissimas incumbit.

Quae cum ita sint, quis miretur, quod «Societas Latina» Monachii condita non solum in Germania, sed etiam ultra fines velut in Austria, Hungaria, Sudetia, Polonia ab amicis linguae Latinae valde probata est? Paulo post etiam Varsoviae «Societas linguae Latinae usui internationali adaptandae» constituta est. Neque modo e diversis terris, sed etiam e diversissimis muneribus¹⁶ officiisque fautores Latinitatis confluerunt, in quibus sacerdotes et medici praevaluerunt. (Finis sequetur.)

¹⁶foglalkozás = Beschäftigung = profession

Alexander Sergeievitius Pusquinus, maximus Russiae poëta et scriptor rerum, qui ante hos 100 annos mortuus est, ubique gentium hisce diebus celebrabatur. Praeter cetera opera praecipue fabula¹ Romanensis¹ in versibus scripta, quae inscribitur «Anyeginus» et drama «Boris Godunovius» nomen poëtae urbi et orbi notum reddiderunt. Imago nostra poëtam in certamine² singulari² plumbo³ adversarii ictum et mox morientem ad oculos demonstrat (pinxit Tsitsagov).

Baden Powell summus exploratorum⁴ praefectus, cum nuper 80. annum aetatis expleret, non solum gratulationes ex omnibus mundi partibus cumulatim⁵ accepit, sed etiam doctor honoris causā a professoribus universitatis Oxfordiensis creatus est. In imagine Bi-Pi omnibus carissimus insignibus doctoris ornatus incedit (ab laevā).

Urbs Vindobona illustrissimos hospites habuit. *Iuliana* regina futura Bataviae maritusque *Bernhardus* princeps Hungariā relictā aliquot dies Vindobonae commorabantur quasi fascinantibus⁶ liberalitate etiam Austriacorum animos. Deinde minister rerum externarum Germaniae vir e nobilibus *Neurath* ad fratres Germanorum advenit, ut de rebus communibus cum Austriacis disserteret. Cum post Curtium

per sex annos nemo ministrorum Germaniae in Austriam isset, hospitis praesentia demonstravit concordiam inter duos populos dissensione sublatā⁷ redintegratam esse.

Maria Josepha principissa e domo regia Belgica, uxor Humberti heredis regni Italiae filium peperit, qui de avo Victor Emanuel nominatus continuitatem familiae regiae Sabaudiensis⁸ perficit. Rem laetissimam populo 101 globi⁹ tormentis⁹ missi⁹ nuntiaverunt.

In Hispania bellum civile nondum finitum est. Populus iam non solum armis, sed etiam inopiā frumenti urgetur. Viri¹⁰ intercessioni¹⁰ prohibendae¹⁰ delecti¹⁰ fines portusque Hispaniae custodiri volunt, ne quae bello usui sunt, pugnantibus importentur.

In Abyssinia Gratianus prorex¹¹ pyrobolo¹² appetitus¹² et graviter vulneratus de genero Haelae Selassiae negi, de Raso Destā, cum is arma deponere nolens in pugna captus esset, supplicium¹³ sumi¹³ iussit.¹³ Quae cum ita sint, nemo iam Italis resistere audebit.

Hitlerius dux declaravit neutralitatem Helvetiae et Belgicae Bataviaeque a Germanis semper observatum iri. Cechoslovaciae men-

¹regény = Roman = roman ²párbaj = Duell = duel ³golyó = Kugel = balle (de fusil) ⁴cserkész = Pfadfinder = éclaireur, boy-scout ⁵halomszámra = haufenweise = en masse ⁶elbűvölni = bezaubern = enchanter ⁷megszűnés = Aufhören = cessation ⁸savoyai = von Savoya = de Savoie ⁹ágyúlövés = Kanonenschuss = coup de canon ¹⁰benemavatkozási bizottság = Nichteinmischungskommission = comité de non-ingérence ¹¹alkirály = Vizekönig = vice-roi ¹²bombamerényletet követték el ellene = ein Bombenattentat wurde verübt gegen = un attentat par bombe a été fait contre ¹³kivégeztetni = hinrichten lassen = faire supplicier

tionem non fecit, haud dubie quia in hac republica plus 3 milliones Germanorum sunt.

In Rumania nuper incolae in oppido Jassy ambulantes aurem rectoris universitatis oppidi, nomine Traiani Bratu a sodalibus cohortis¹⁴

Bi-Pi doctor h. c. (pag. 99.)

ferreae¹⁴ desectam invenerunt. Quia rector — antea praeses senatus Bucarestensis — paene occisus ab istis sicariis est, nunc iam etiam Tatarescu primus ministrorum vindicandum¹⁵ esse in cohortem ferream putat.

In America amnes extra ripas diffluentes iam redire in alvum incipiunt. In ripis ubique ruinae et cadavera iacent. In oppido Ludovici Villa (Louisville) in civitate Kentuckyana domus subversa inventa est, cuius pars ima coelum spectat, tectum autem infra est, ut in imagine cernitur. Quidam inventor, Georgius Claude foveis¹⁶ 50—150 metra altis aquam inundantem deduci posse putat, quarum sump-tus non maior sit, quam 400 milliones doll., contra aggeres, qui nunc sunt, 2700 milliones consumentes tamen aquis tumescentibus¹⁷ resistere non possunt.

Calamitates. In oppido maritimo Coreano Antun in cinemate¹⁸ propter incendium tantus terror caecus (vulgo : panicus) invasit spectatores, ut in tumultu 800 homines compressi vel combusti¹⁹ perirent. — Navis vaporea Graeca, nomine Lucianus, inter fines Galliae et Cataloniae cuniculo²⁰ marino natanti collisa dis-plosione in duas partes scissa et statim sub-merisa est. Nautae duobus exceptis 22 omnes

perierunt. — In circo Buschio Vindobonae spectaculum²¹ pueris²¹ puellisque²¹ parabatur. In magnis cistis pastilli²² bacchanales²² ad 3 milia cumlati erant, quorum elephantus circi odore allectus²³ brevi dimidium devoravit. Nunc iudices certant, utrum dulciarius,²⁴ aut Buschius damnum restituere debeat.

¹⁴ gárda = Garde = garde ¹⁵ megtorolni = ahnden = châ-tier ¹⁶ gödör = Grube = fosse ¹⁷ megáradó = anschwellen = s'accroître ¹⁸ mozi = Kino = cinéma ¹⁹ elégni = verbrennen = brûler ²⁰ akna = Mine = mine ²¹ gyermekelőadás = Kindervorstellung = représentation d'enfants ²² farsangi fánk = Faschingskrapfen = beignet de carnaval ²³ oda-csalni = hinlocken = attirer ²⁴ cukrász = Zuckerbäcker = confiseur

Curiosa Americana.

In certamine de primatu¹ mundano¹ animae¹ continendae¹ Dick O'Flaherty iuvenis 28 anno-rum animam 2 minuta 12 secunda continens cardioplegiã² mortuus est. — In certamine equorum in urbe Sancto Francisco edito canis³ lupinus,³ qui extra certamen particeps cursus erat, victor factus est. — In urbe Baltimore sectae religiosae 106 diversae inveniuntur. — De dimidio civium urbis Neo-Eboraci⁴ igno-ratur, cuius religionis sectatores⁵ sint. — So-cietas in oppido Lake City inimicitias avitas⁶ canum feliumque coëducatione animalium par-vulorum tollere studet.

Est «societas tolerantium»⁷ in oppido Creede (Colorado), cuius sodales pugnaturi contra ryth-mum rapidum saeculi nostri quotannis Kalen-dis Octobribus convenientes cibum⁸ meri-dianum⁸ vesperi horã nonã edunt. Inter fer-cula⁹ singula intervallum triginta minorum datur. Culmen¹⁰ vesperi certamen limacum¹¹ est, cuius de èventu pignora¹² magna¹² ponun-tur.¹² Victrix fit limax tardissima. Quinque fere vel sex horis continenter certatur.¹³ — Lex

¹ A lélekezés visszatartásának világbajnokságáért = um die Weltmeisterschaft im Luftanhalten = pour le cham-pionnat mondial de la rétention du souffle ² szívszélhűdés = Herzschlag (anfall) = apoplexie ³ farkaskutya = Wolfs-hund = chien-loup ⁴ New-York ⁵ hivei = Anhänger = fidèles ⁶ ösrégi = uralt = héréditaire ⁷ türelmes = ge-duldig = patient ⁸ ebéd = Mittagsmahl = diner ⁹ fogás = Gang = mets ¹⁰ fénypont = Gipfelpunkt = clou ¹¹ csiga = Schnecke = limaçon ¹² nagy fogadásokat kötnek = hohe Wetten werden abgeschlossen = on fait de grands paris = ¹³ szünet nélkül folyik a küzdelem = ununter-brochen dauert der Kampf = la lutte dure ... sans ré-lâche

etiam hodie Tuscarorae (Novada) valet, quae mulieres et puellas prohibet, nē diē Iovis¹⁴ ante meridiem X—XII. horis in thermopolium¹⁵ eant. — In urbe Sancto Francisco lex valet, quae venationem leporum e plateā¹⁶ tramviae¹⁷ punit. — Actrix¹⁸ pellicularis¹⁸ Graco Lowning quamquam persona¹⁹ muta parva fuerat, tamen effecit, ut oculos omnium ad se converteret, cum in via «Hollywood-Boulevard» semper a Nigritā²⁰ parvo, Sinensi²¹ sene, vertrago²² Russico, crocodilo parvulo comitata conspiciebatur. Crocodilus a Sinensi, canis a domina regebatur, a Nigrita autem umbella²³ iugens rubra gerebatur. Una ex officinis²⁴ magnis pellicularibus²⁴ ingenium²⁵ puellae ad admirationem²⁶ movendam²⁶ aptissimum aestimavit partesque²⁷ illi dedit, quas illa magno cum successu egit.

Tonsor²⁸ quidam brevi dives factus ita. Iam pridem eis, quos tondebāt, hamiotis²⁹ lumbricos³⁰ vendere solebat et cum in dies numerus hamo³¹ piscantium³¹ augetur, Neo-Eboraci automataria collocavit, unde si quis nummulum vicies³² centenonaliem³² inicit, sacculum 5 pulchros lumbricos continentem recipit. Automataria diebus dominicis³³ iam mane vacuefacta esse dicuntur, quamquam milia puerorum tonsori assidue lumbricos innumerabiles comportant.

Dion. Kövendi (Künszentmiklós).

¹⁴ csütörtök = Donnerstag = jeudi ¹⁵ kávéház = Kaffeehaus = café ¹⁶ perron = plattform = plate-forme ¹⁷ közúti-kocsi = Strassenbahnwagen = tramway ¹⁸ filmszínésznő = Filmschauspielerin = artiste de cinéma ¹⁹ statiszta = Statistin = figurante ²⁰ néger = Neger = nègre ²¹ kínai = Chinese = chinois ²² agár = Windhund = lévrier ²³ napernyő = Sonnenschirm = ombrelle ²⁴ filmgyár = Filmfabrik = maison productrice ²⁵ tehetség = Begabung = talent ²⁶ közfeltűnést kelteni = Aufsehen erregen = faire éclat ²⁷ szerep = Rolle = rôle ²⁸ borbély = Barbier = barbier ²⁹ horgászó = Angler = pêcheur à la ligne ³⁰ kukac = Regenwurm = lombric ³¹ horgászni = angeln = pêcher à l'hameçon ³² 20 cent ³³ vasárnap = Sonntag = dimanche

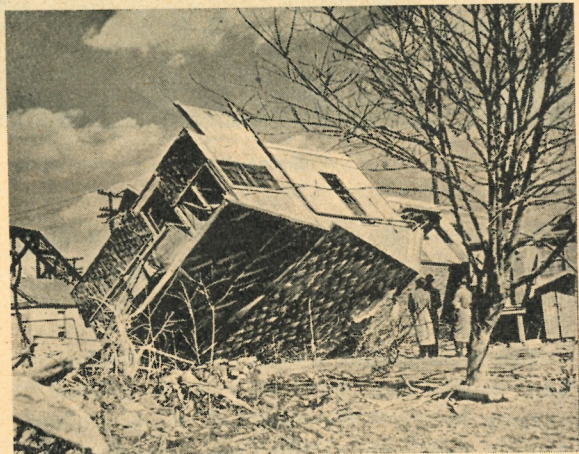
Cibi ad gustum Hungaricum.

(Ex dictionario rerum modernarum ab *Io-sepho Wagner* nuper edito. Pretium dictionarii 8000 vocabulorum continentis in tabernis librariis est 2.40 pengoe, administrator autem

Al. Regényi Budapest, VII., Barcsay-utca 5. lectoribus nostris 2 pengoe praesolventibus librum recta via transmittit.)

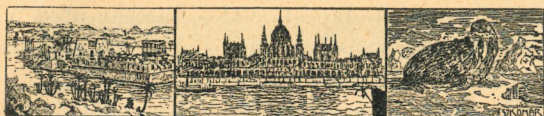
1. Pisces iusculo incocti. 2. Bubula capsicata. 3. Pullus capsicatus. 4. Succidia percocta. 5. Vitulina capsicata. 6. Brassica isiciata. 7. Quadrae pernā conditae. 8. Artolaganus ex residuis lardi (liquati coctus). 9. Tyropatina. 10. Placenta caseata seu tyro condita. 11. Quadrae tyro conditae. 12. Globuli prunacei. 13. Puls ex castaneis facta cum flore lactis (rudiculā) peragitato. 14. Caseus Liptoviensis conditus.

¹ halászlé = Fischsuppe = bouillabaisse ² gulyás = Gulasch (Rindfleischstücke in Paprikatunke gedünstet) = goulache (ragoût, de beef à la hongroise) ³ paprikáscsirke = Paprikahuhn = ragoût de poulet à la hongroise ⁴ abált szalonna = abgekochter Speck = lard cuit ⁵ borjúpörkölt = Kalbsgulasch = ragoût de veau à la hongroise ⁶ töltött káposzta = gefülltes Kraut = choux farcis ⁷ sonkás kocka = Schinkenfleckerl = nouilles au jambon ⁸ tőpörtyűs pogácsa = Grammelpogatsche (kleiner Eierkuchen mit

Domus inundatione subversa (pag. 100.).

Fettgrieben) = fouace au creton de graisse ⁹ túróslepény = Topfenkuchen = chausson au fromage blanc ¹⁰ túrós-rétes = Topfenstrudel (Mehlspeise aus gerolltem Teig) = mille-feuille au fromage blanc ¹¹ túrós csusza = Topfenfleckerl = nouilles au fromage blanc ¹² szilvágombóc = Zwetschkenknödel = boulettes aux prunes ¹³ gesztenyepüré tejszínhabbal = Kastanienpüree mit Schlagsahne = purée de marrons à la crème fouettée ¹⁴ körözött liptói = garnierter Liptauer (Käse) = espèce de fromage blanc épicié

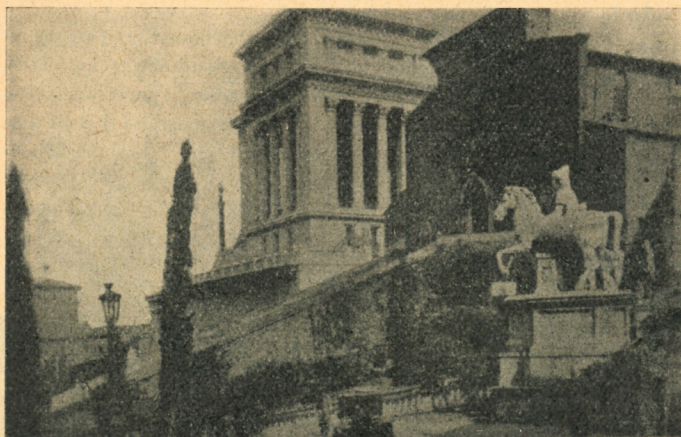

GEOGRAPHICA.

Roma quarta. IV.

Ex script. A. Berzeviczy; libere conv. Aem. Láng.

Proxime⁵⁴ Forum Traianum sub turri⁵⁵ Nerone⁵⁵ alterum forum lapidibus marmoreis stratum⁵⁶ repertum est, quod mercatoria⁵⁷ porticu⁵⁷ semicircularata⁵⁸ probabiliter⁵⁹ iussu

Scalae Capitolii.

Traiani aedificata circumdatur. Porticus unius⁶⁰ tabulati⁶⁰ novam ac recentem formam declivi illi parte Romae praebet, qua Via Nationalis (Via Nazionale) ad collem Quirinalem erigitur.

Per latos gradus scalarum itur ad Capitolium, cuius area quadrata tribus palatiis,⁶¹ quarum formas⁶² Buonarottius vulgo Michael Angelo, celeberrimus ille architector,⁶³ pictor atque sculptor descripserat,⁶² circumdata est, inque medio statua equestris M. Aurelii ex aere quondam abunde inaurato conspicitur. Quam aream Mussolini cum suis palatiis intacta reliquit. Collis autem pone palatium Conservatorum, in quo olim templum Iovi Optimo Maximo sacrum stabat, totus immutatus est. Sescentis⁶⁴ aedibus⁶⁴ 'demolitis Museum Mussolinianum aedificatum est et totus collis caemento⁶⁵ substructo⁶⁵ vicis subiectis diremptus⁶⁶ in amoenum hortum trans-

formabatur, cuius suavis impressio⁶⁷ tantum recordatione⁶⁸ saxi Tarpeii nunc iam aperti⁶⁹ turbatur. Ubi a Capitolio ad Ostia Via ad mare (Via del mare) initium capit, columnae theatri Marcelli, iuvenis nobilissimi ab Augusto adoptati et praematura morte erepti apertae⁶⁹ conspiciuntur. Parva aedes Fortunae virilis a Servio Tullio in ripa Tiberis posita ab additamentis⁷⁰ posteriorum saeculorum pariter liberata est.

In area Petrae (Piazza di Piétra) columnae formā Corinthiā pulcherrimae ac scite⁷¹ striatae⁷¹ templi Neptuniani amplexu aedificiorum exsolvebantur⁷² et nunc decori sunt parti⁷³ urbis⁷³ commeatu maxime⁷⁴ celebri.⁷⁴ Cellam⁷⁵ sepulchralem⁷⁵ Augusti saepius superaedificatam aperire⁷⁶ novissime successit⁷⁷ cum etiam elogiā⁷⁸ sepulchrorum⁷⁸ imperatoris eiusque cognatorum repta sunt.

Faciem Romae Via Imperii (Via dell'Impero) restituta maxime immutavit, quae nunc cum Amphitheatro Flavii i. e.⁷⁹ Colosseo limite recto aream Venetiae (Piazza Venezia), sedem Ducis et monumentum Victoris Emanuelis, quod nunc etiam monumentum Belli ac Victoriae factum est, coniungit et cui sepulchrum Militis Ignoti antepositum est. Cuius viae initium aedificiis demolitis angu-

⁵⁴ szomszéd-ságában = zunächst dem ... (acc.) = à proximité de ⁵⁵ Nero-torony = Nero-Thurm = la tour Néron ⁵⁶ kikövezett = gepflastert = pavé ⁵⁷ vásárcsarnok = Markthalle = halle ⁵⁸ félköralakú = halbkreisförmig = demi-circulaire ⁵⁹ valószínűleg = wahrscheinlich = probablement ⁶⁰ egyemeletes = einstöckig = à un étage ⁶¹ Palatia Senatus et Conservatorum (deorum) museumque Capitolinum ⁶² tervez = entwerfen = projeter ⁶³ építész = Baukünstler = architecte ⁶⁴ egy sereg ház = eine Menge von Häusern = un grand nombre de maisons ⁶⁵ aláfalazással = durch einen Unterbau = par l'établissement d'un fondement de maçonnerie ⁶⁶ elválaszt = trennen = séparer ⁶⁷ benyomás = Eindruck = impression ⁶⁸ emlékezés vmire (gen.) = Erinnerung an etw. = rappel de qch ⁶⁹ látható = sichtbar = visible ⁷⁰ toldalék = Zutat = annexe ⁷¹ finoman barázdált = fein kanneliert = finement cannelé ⁷² megszábadít = befreien = débarrasser ⁷³ városrész = Stadtteil = quartier ⁷⁴ nagyon látogatott = vielbesucht = très fréquenté ⁷⁵ sírkamra = Grabkammer = chambre sépulcrale ⁷⁶ hozzáférhetővé tesz = zugänglich machen = rendre accessible ⁷⁷ sikerül = gelingen = réussir ⁷⁸ sírfelirat = Grabinschrift = épitaphe ⁷⁹ id est = azaz = das ist = c'est-à-dire

lum⁸⁰ facit, qui in hortum transformatus est, ubi pineae⁸¹ pulcherrimae ex viridi⁸² nigricantes⁸² in magnam altitudinem se promittunt, quae mense Octobri transpositae⁸³ bene proveniebant :⁸⁴ Romae etiam ipsae arbores Mussolinio parere videntur. Ab area Venetiae ad Colosseum abeuntibus hortumque praetereuntibus sinistra parte Forum Traianum cum adiacenti porticu mercatoria, dextra manu Moles Victoris Emanuelis et pone illa Capitolium apparet. Deinceps a dextra⁸⁵ Forum Romanum patet simillimum horto, cui ruinae notissimae tantum decori sunt. Trans Forum cernas Palatium et in extremo colle Arcum Titi. Via post basilicam⁸⁶ Constantini discurrit⁸⁷ et per vestigia colossi⁸⁸ Neronis eiusque *domus aureae* — quae monumenta interierunt — haud longe ab arcu Constantini ad Colosseum fert. Viae igitur novae maximi⁸⁹ momenti⁸⁹ sunt, quod comprehensivum⁹⁰ conspectum ruinarum antiquae Romae praebeant.

Mussolini extremam manum operi imposuit, cum Aethiopiā subactā imperium⁹¹ Romanum resuscitavit.

Nova Italia fascistarum suam Romam — Romam quartam — cum antiqua, intervallo bismillenario quasi sublato, arcte coniunxit. Omnis memoria nominis⁹² Romae⁹² in anulum⁹³ coalescere⁹⁴ videtur, in anulum, qui nec initium, nec finem habet, est enim aeternus. (*Finis.*)

⁸⁰ szöglet = Winkel = angle ⁸¹ pinéa (fenyő) = Pinée = espèce de pin ⁸² sötétzöld = dunkelgrün = vert foncé ⁸³ átültet = umflanzen = transplanter ⁸⁴ fejlődik, tenyész = gedeihen = pousser, végéter ⁸⁵ jobb felől = rechts = du côté droit ⁸⁶ Basilicae fuerunt aedes publicae porticibus amplis circumdatae, quae multae in foris Urbis diversis temporibus exstructae nominibus exstructorum appellatae sunt. ⁸⁷ elkanyarodik = abschwenken = obliquer ⁸⁸ óriási szobor = Riesenbildsäule = monument colossal ⁸⁹ nagyon fontos = von grosser Wichtigkeit sein = être de la plus haute importance ⁹⁰ összefoglaló = zusammenfassend = d'ensemble ⁹¹ császárság = Kaisertum = empire ⁹² Róma névéhez fűződő = sich an den Namen Roms knüpfende = se rattachant au nom de Rome ⁹³ gyűrű = Ring = anneau ⁹⁴ összeolvad = verschmelzen = s'entremêler, se réunir

Librorum recensio.

1. Sammlung lateinischer Klassiker: *M. Tullius Ciceros Reden gegen Catilina*. Für den Schulgebrauch herausgegeben von *Dr. Wilhelm Fieber*. III. erweiterte Auflage. Österreichischer Bundes-

verlag für Unterricht, Wissenschaft und Kunst, Wien. 1936. Pag. 72. Pretium S 1,10. — Collaborator noster, cuius aenigmata lectoribus nostris haud ignota sunt, in prooemio huius libri vitam et opera oratoris Romanorum excellentissimi, deinde coniurationem Catilinae tractat. Orationibus mors Ciceronis (fragm. Liv. CXX) et adnotationes criticae adduntur. Invidemus discipulis Austriacis, qui has orationes sine explicationibus in libro adnotatis legere possunt. Liber accurate compositus omnibus placebit.

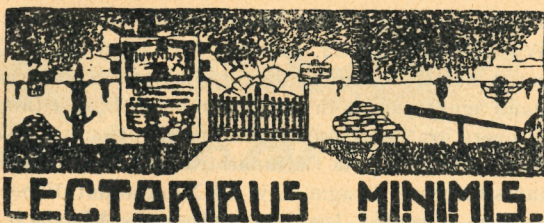
2. Korunk legnagyobb veszedelme. Irta: *Dr. Közi-Horváth József*. Az Actio Catholica országos

Via Imperii.

elnökségének kiadása. Budapest, 1936. Pag. 24. — Praesidium publicum Actionis Catholicae in hoc libello omnes, quibus religio et patria curae sunt, docet, ne ab instigatoribus bolsevistis se irretiri sinant. Doctrinae bolsevistarum non nisi eos decipere possunt, qui nondum pericula dictaturae bolsevistarum experti sunt.

3. Phileirenos sive Pax aequalis. Colloquium Erasmicum propter paucitatem anno 1526 ineditum, nunc ad lucem protractum a quodam Latinate. Als Manuskript gedruckt. Aug. Feyel, Oberlingen. 1936. Pag. 24. — Dr. Flesch (latine «Flescarolum» se appellat) medicus latinitatis non solum fautor, sed etiam propugnator haud imperitus (vide Iuv. ann. XX. pag. 102.), libellum Erasmi imitans ipse colloquium scripsisse videtur. Nam quomodo Erasmus haec dicere potuisset? : «Memini praesidis Americani statuum unitorum» (pag. 3.) ; deinde : «Castellum antiquum Toletanum, Alcazar dictum, nuper a turba nefaria e cuniculo subterraneo partim disiectum est in aërem.» Nihilominus colloquium non minus facete quam si Erasmus esset auctor, scriptum esse haud unquam quis negabit.

I. **Ambitio.** Duo peregrini spectant domum natalem Francisci Toldy, scriptoris mortui, Budaë, quae scilicet tabulâ memoriali¹ decorata est. «Num post mortem ponentne in domo mea quoque tabulam?» — interrogat alter. «Sine

Palatium «Venetia» (pag. 102.).

dubio — respondit alter — ponetur etiam tibi tabula, cuius inscriptio erit: Hic domicilium vacuum locandum² est.»

II. **Urbs sumptuosa.** Sitis hominem rusticum in urbe capit. Intrat thermopolium³ proximum et poculum aquae petit. Bibit aquam et abire vult, sed cellarius⁴ inclamat ei: «Pro aquâ quattuor nummulos flagito!»

«Sane scire velim, — inquit rusticus, cum solvit nummulos — «quanti sit nubium⁵ ruina⁵ Budapestini?»

III. **Umbertus in schola.** Umbertus, rex Italiae, circumibat regnum et visitans scholam rusticam interrogavit puerum quendam: «Qui sunt viri excellentes Italiae?»

«Victor Emanuel, Garibaldi, ...»

Praeceptor cuidam puero, qui manum tollit, insurrat aliquid in aures. «Scisne tu quoque aliquem?» — interrogavit rex. — «Rex Um-

bertus quoque vir magnus est.» — «Quid ille magni fecit?» — «Nescio» — respondit puer. — «Mi fili, te consolâre, ne ipse quidem scio!» — respondit subridens⁷ Umbertus.»

Angela Nagy;
discipula Theresiani Budapestienensis.

¹ emléktábla = Gedenktafel = plaque commémorative
² kiadó = ist zu vermieten = à louer ³ kávéház = Kaffeehaus = café ⁴ pincér = Kellner = garçon ⁵ felhőszakadás = Wolkenbruch = pluie diluvienne = ⁶ sügni = flüstern = souffler ⁷ mosolyogni = lächeln = sourir

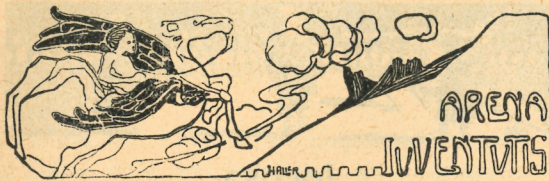
In comitatu¹ Sathmáriensi, qui nunc ad Rumaniam pertinet, nuper sollemnia localia habita sunt, quibus etiam ablegatio² quaedam frequens a terra contermina Ruthenica³ adfuit, cui gubernator Hrabár praeerat. Ablegatio a praefecto Rumanorum linguâ Rumanica salutata est et salutanti gubernator Hrabár linguâ Ruthenica respondit. Epulantibus⁴ idem casus repetitus est. Cum post cenam nonnulla pocula vini potantes hilariter remanerent, gubernator Hrabár, praefecto Rumanorum dixit: «Cui bono est haec comoedia copiosa⁵? Quidquid vos dicatis, id a nobis non intelligi et quidquid nos respondeamus, id a vobis non intelligi constat. Itaque loquamur linguâ et vobis et nobis liquidâ⁶ Hungaricâ.» Quae fabula facetior est quidem, sed non est sine momento politico.

Lingua exsperanda vetatur in Germania. Berolino nuntiatur: sodalibus⁷ factionis socialistarum nationalium vetatur cooptio⁸ in societates linguarum fictarum.⁹ Novissime similis interdictio¹⁰ promulgata est magistratibus quoque adiecto commentario:¹¹ «lingua exsperanda quoque in numero linguarum fictarum est.»

Helena Boldog disc. Kaposváriensis.

¹ megye = Verwaltungsbezirk = comitat ² küldött-ség = Abordnung = délégation ³ Russia Subcarpathica
⁴ lakoma közben = beim Festessen = au banquet ⁵ körülményes = umständlich = compliqué ⁶ folyékony = geläufig = liquide ⁷ tag = Mitglied = membre ⁸ be-lépés = beizutreten = adhésion ⁹ mesterséges = künstlich = artificiel ¹⁰ tilalom = Verbot = défense ¹¹ megjegyzés = Vermerk = observation, commentaire

Speculum¹ (fabula Sinensis).

Li Tsun ut iret ad mercatum² in urbem — 8 dierum iter — se accinxit. Quia magnopere amabat uxorem, venustam Amygdalifloram,³ interrogavit eam: «Quid tibi ex mercatu appertem, Amygdaliflora?»

— Pecten⁴ velim, domine.

— Pecten? Recte! At multas res conficiendas in urbe habeo. Quo modō memoriā teneam, quid optaveris?

— Aspice lunam, domine, quae te comonefaciet,⁵ quandoquidem pari formā est pecten, quod concupivi, ac luna.

Li Tsun in urbem advenit. Omnibus negotiis perfectis cum amico thermopolium⁶ theae⁶ intravit, ubi in mentem ei venit se uxori aliquid promississe. At rei, quam Amygdaliflora concupiverat, oblitus est. «Quid fuerit? — meditabatur. — Uxor id simili formā ac lunam esse dixit.»

— Luna rotunda est, — respondit amicus (Li Tsun oblitus est pectinis, nam cum domō abisset, luna falcis⁷ formam habuit et nunc iam plenilunium⁸ erat.). Aliquid rotundum esse oportet, quod uxor tua concupivit. Certe speculum.

— Id vero — laetabatur Li Tsun. Speculum adhuc nunquam habuit. — Coempto speculo tranquille domum rediit. Amygdaliflora laetitiā exultans⁹ eum accepit: «Apportasti, quod cupivi?»

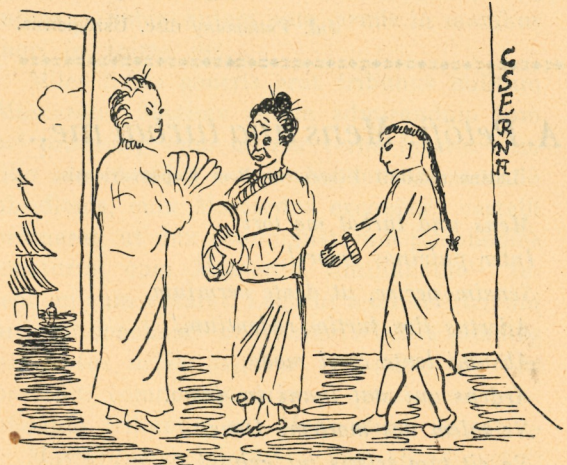
— Ecce, — respondit Li Tsun et tradidit speculum.

Mulier, quae nunquam adhuc speculum vidit, introspectit et facie femininā in eo conspectā lacrimis obortis¹⁰ graviter lamentabatur: «Maritus ex urbe feminam alienam duxit!» Accurrit ad vehementer singultantem¹¹ mater Amygdaliflorae, venerabilis Draconidens.¹² «Mater — conquerebatur Amygdaliflora — vide, Li Tsun feminam alienam ex urbe duxit!»

Mater manibus Amygdaliflorae exemit speculum et introspectans dixit: «Noli propterea

unquam sollicitudine¹³ affici,¹³ filia! Haec enim femina aliena turpis est ac senex!»

Franciscus Fazekas disc. Ujpestiensis.

Torquato Tasso (a. 1544—1595) illi poëtae Italico saepe exprobrabat¹⁴ pater eius, ille praeclarus iurisperitus, quod philosophiam pluris haberet, quam doctrinam iuris. Denique post exprobrationes multas iurisperitus interrogavit filium suum: «Cur philosophiam, mi fili, maxime utilem putas?»

«Philosophia — inquit Torquatus — docet me exprobrationes, pater, perpeti». Ex quo pater filio suo in doctrinis philosophiae haerere¹⁵ concessit.

Cotis (saeculo II.) rex Thraciae, ingenii vehementioris erat, et irā commotus saepe crudelitatem magnam in servos exercuit. Aliquando rex viginti vasibus vitreis subtilibus¹⁶ donatus est. Postquam *Cotis* artificem magnō praemio remuneratus est¹⁷, vasa vitrea statim

¹ tükör = Spiegel = miroir ² vásár = Markt = foire
³ Mandulavirág = Mandelblüte = Fleur d'Amande ⁴ fésű = Kamm = peigne ⁵ emlékeztetni (arra) = erinnern (daran) = rappeler qch ⁶ teaház = Teehaus = maison de thé
⁷ sarló = Sichel = faucille ⁸ holdtölte = Vollmond = pleine lune ⁹ ujjongani = auffauchzen = jubiler ¹⁰ könnyekre fakadni = in Tränen ausbrechen = fondre en larmes ¹¹ zokogni = schluchzen = sangloter ¹² Sárkányfog = Drachenzahn = Dent de Dragon ¹³ bánkódni = sich grämen = s'affliger ¹⁴ szemére vetni = vorwerfen = reprocher ¹⁵ megmaradni = beharren = persister ¹⁶ finom = fein = extrafin ¹⁷ megjutalmazni = belohnen = récompenser

humi stravit, et illa in partes minutas concisa sunt. Rex admiranti praefecto aulae dixit: «Ideo hoc feci, ne in illos mox irā incenderer, qui haec vasa vitrea confringerent.»

Jul. Vattamány disc. Üszögiensis.

Iocosa.

A. Petőfi: Mens una turbat me...

Latine reddidit Vincentius Bors Kaposvariensis.

*Mens una turbat me tori
Inter pulvinos emori!
Sensim perire, ut dente vermium
Adortus flos furtim rodentium!
Absumi lente cerei modo,
Ardens qui stat inani in domo.
Ne talem des mortem, Deus,
Ne sit tam tristis mi exitus!
Sim arbor, per quam fulmen rumpit,
Vel quam procella radicitus frangit!
Sim rupes, quae de montibus in profundum
Tonitru volbitur quassante mundum... —
Cum gentes serviles iugum
Deiecturae ibunt proelium
Rubenti ore rubeoque vexillo,
Vexillis inscripto hoc sancto signo:
«Mundi libertas!!»
Et hoc clamant,
Ab ortu clamor ad occasum it,
Et cum eis tyrannis confligit:
Collabar ego
Certandi loco,
Ibique fluat ex corde mi sanguis,
Laeta ultima vox mei labri sonantis
Tum devoretur chalybis crepitu,
Clangore tubae, torment' strepitu,
Per me exanimum
Accelerium
Equorum agmen ruat gloriā partā,
Sit pars mea calcata derelicta. —
Meum legatur dissipatum os,
Cum advenit sepulturae honos,
Tardo sonore musicae lugubris
Et comitati velatis vexillis
Traduntur heroes sepulcro uni,
Propter te defuncti, libertas mundi!*

1. Vir¹ uxorius¹ in officina² medicamento-
rum.² Homo bonus medicinam emit uxori.
«Ante usum fortiter excutienda³ est» — docet
eum medicamentarius. — «Gratias» — respon-
det ille, — «sed nescio, sinatne uxor se ex-
cutere?»

2. Domina provincialis. «Dico tibi, semel et
in perpetuum me hoc cubiculum nullo modo
conducturam⁴ esse⁴ — affirmat mulier puero
deversorii,⁵ qui eam ex porticu ad contignatio-
nem⁶ secundam ducere vult. — «Non eicio
nummos meos bonos per fenestram, cum hoc
gallinarium⁷ parvum tantum unum lectum bre-
vem castrensem habeat! Si fortasse putas me
rure venientem...» — Puer non minus blande
quam Laconice respondet: — «Intra, domina,
hoc non est cubiculum tuum, sed tantum ele-
vator.»⁸

Francisca Solc disc. Kaposváriensis.

¹ papucshős = Pantoffelheld = pantouflard ² gyógy-
szertár = Apotheke = pharmacie ³ megrázni = schüt-
teln = secouer ⁴ kivenni (bérbé) = nehmen (mieten) =
louer ⁵ szállodai boj = Hotelboy = chasseur d'hôtel ⁶ emelet
= Stock = étage ⁷ tyúkól = Hühnerstuhl = poulailler
⁸ lift = Fahrstuhl = ascenseur

3. Artifices inter se. Alter (ad alterum): «Tu
sex digitos manibus angelorum pinxisti. Num
vidisti unquam angelum sex digitos habentem?»
— Alter: «Fortasse tu vidisti angelum quin-
que digitos habentem?»

4. Apud medicum dentes curantem. Patiens:
«Erunt-ne hi dentes manu facti adeo boni,
quam proprii?» — Medicus: «Sine dubio! —
Dolebunt quoque.» Andreas Uskert disc. Tatanus.

5. Ubi sunt pruna?¹ Domina: Pro libra²
prunorum, quae filius meus a te emerat, post-
quam domi trutina³ examinavi, semilibra in-
venta est.

Pomarius: Agedum confer te domum, do-
mina amplissima, et filii tui quoque pondus⁴
exigito.⁴

¹ szilva = Pflaumen = prune ² font = Pfund = livre
³ mérleg = Wage = balance ⁴ mérje meg = wägen Sie
ab = pesez

6. **Fraudator**⁵ **satisfati**⁵ Iudex: Qui⁶ potuisti animum⁷ inducere,⁷ ut per⁸ fidem⁸ eos falleres,⁸ qui spem suam et fiduciam in te posuissent?

Fraudator: Aliter facere nequibam, quando qui fidem mihi non habebant, eis ut impone-rem,⁹ neutiquam fieri poterat.

7. **In iudicio**. Iudex: Quid hoc rei esse dicam?¹⁰ Tune hic iam iterum ades? Nonne tibi dixeram, cum proxime condemnatus esses, me nolle amplius in conspectum¹¹ meum venias?

Grassator:¹² Memoriter¹³ memini¹³ dixique hoc custodi¹⁴ publicae¹⁴ securitatis,¹⁴ verum enim nullus¹⁵ potuit adduci, fidem ut mihi haberet.

Carolus Ács Budapestinensis.

⁵ óvadéksikkasztó = Kautionssschwindler = escroc au cautionnement ⁶ hogyan = wie = comment ⁷ lelkére venni = es über sich gewinnen = prendre sur l'âme ⁸ bizalmukkal visszaélni = ihr Vertrauen missbrauchen = abuser de leur confiance ⁹ rászedni = beschwindeln = duper ¹⁰ Mi ez? = Was soll des heißen? = Qu'y a-t-il? ¹¹ Ne kerülj a szemem elé = du sollst dich hier nicht zeigen = que je ne te vois plus ¹² csavargó = Landstreicher = vagabond, sans aveu ¹³ jól tudom = ich weiss es nur zu gut = je ne sais que trop ¹⁴ csendőr = Gendarm = gendarme ¹⁵ semmikép sem = durchaus nicht = nullement

Tribunus militum¹ Mascar- cardus.

Est miles Hispaniensis. Cum communistae templis monasteriisque exustis, sacerdotibus, monachis monachusque² enecatis optimum quemque trucidare parabant et nihil remanebat in Hispania, nisi honeste in armis mori, tum tribunus militum Mascar-
cardus se in arcem recepit Alcasar, quae domus munita³ potius quam arx nominari potest, obstinatus⁴ magis mori, quam se dedere. Per novem hebdomades⁵ admirabiles defendit aedificium cum alumnis⁶ scholae militaris. Innumerabiles pyroboli,⁷ gasum venenatum,⁸ fames et desperatio sine ulla spe liberationis in dies certiores fecere illum adesse finem, occumbendum esse morti. Et ille potius occumbere statuit morti, quam deditione aliquid morae adipisci, potius aeter-

nam gloriae famam, quam vitam, in manibus bolsevistarum omni modo dubiam futuram.

— Certo scimus, nobis omnibus moriendum esse, — respondit legatis ad cum de deditione missis, — nobis autem cum armis in manibus mori in animo est.

Miles huius generis erat tribunus militum Mascarcardus. Maxime autem admirandum tum se⁹ praebuit,⁹ cum ultima verba faceret cum filio suo. Accidit nempe hebdomade secundā obsidionis, cum Mascarcardus excubias¹⁰ castelli ordinaret, ut dux communistarum telephonice locuturus cum Mascarcardo, tintinnabulo¹¹ telephoni eum vocaret. Legatus a latere¹² tribuni arripuit concham¹³ auditoriam:¹³ «Hic summus praefectus urbis loquitur — audita est vox praefecti communistarum — quaero, ad telephorum tribunum m. Mascarcardum mittatis.»

Mascarcardus accipiens concham ab adiuncto: «Hic Mascarcardus. Quid vis?»

— Non solum volo, sed iubeo castellum Alcasar mihi intra duas horas tradi, armaque deponi. Quae si repudiaveris, duabus horis post

¹ ezredes = Oberst = colonel ² apáca = Nonne = religieuse ³ erődített = befestigt = fortifié ⁴ eltökélve = entschlossen = décidé à ⁵ hét = Woche = semaine ⁶ növendék = Zögling = élève ⁷ bomba = Bombe = bombe, explosif ⁸ mérgek gáz = Giftgas = gaz toxique ⁹ mutatkozni = sich erweisen = se montrer ¹⁰ őrség = Wachtposten = garde ¹¹ csengő = Klingel = sonnerie ¹² szárnysegéd = Flügeladjutant = officier d'ordonnance ¹³ kagyló = Hörmuschel = récepteur

Alcasar ante bellum civile.

de filio tuo supplicium¹⁴ sumi¹⁴ scito! Ne autem me vane minari credideris, en trado concham filio tuo. Vestrum est deliberare, quid faciendum putetis...

Mascardus pallidus nihil respondens stabat et minuto insequenti iam audiebat vocem tam

bene notam et caram filii: «Pater! Pater dulcissime! Ego sum, proh¹⁵ vērē ego sum, captivus. Et de me captivo supplicium sumetur — nisi Alcasar tradideris. Quid me facere iubes?»

Et pater oculos lacrimis offusos, quasi frontem tergeret, extergens, in pariete crucem, in quo unigenitus filius Patris aeterni, etsi liberari potuisset, sciente et concedente Patre mortuus est, conspicit et: «Fili, — respondit ei voce clarā et certā, — in nomine Dei, Patris veri, impero tibi, ut in supplicio de te sumendo exclames: Vivat Hispania! Vivat Christus rex!»

— Vivat Hispania! — audivit pater in telephono et nihil ultra. Silentium. Filius abstrahatur. Et iterum praefectus urbis: «Duas horas habes ad liberandum vel ad necandum filium. Si Alcasar tradideris et filium habebis et salvum¹⁶ conductum.¹⁶ Quid moraris? Quid dubitas? Intra duas ho...»

Mascardus deposuit concham. Astabat omnibus expectantibus, quid accidisset. «O socii, — dixit, — annuntio vobis filium pro patria et pro Deo moriturum esse. Fiat, quod

Deus fieri vult. Vivat Hispania! Vivat Christus rex!»

— Vivat Hispania! Vivat Christus rex! — acclamaverunt omnes.

Et consumpto tempore duarum horarum, quibus de vita et morte decernere datum est, circum Alcasar conticuerunt¹⁷ arma communitarum. Silentium grave et minax regnabat ubique. Et in hoc silentio e castris¹⁸ Alcasari proximis tonitrus¹⁹ sclopetorum¹⁹ auditus est. Pater et omnes se signo crucis signabant, orabantque pro eo, qui vitam effudit pro patria et pro rege Christo. Orabant pro filio tribuni militum Mascardi.

Hoc factum est hebdomade secundā. Et adhuc septem per hebdomades resistebant, quando iam non nisi de morte pulchrā pugnatum est et mors expectata morabatur. Iam non medicinas, neque cibaria, nec vestes habebant ii, contra quos hostis furiosus impetum die noctuque faciebat; iam maxima pars castelli corrutā²⁰ erat. Deo autem iuvante Alcasar modo mirabili liberatum est et defensores victores facti sunt.

Ios. Guelmino Budapestinensis.

¹⁴ kivégezni = hinrichten = supplicier ¹⁵ fájdalom = leider = hélas ¹⁶ szabad elvonulás = freies Geleit = les honneurs de la guerre, le chemin libre ¹⁷ elhallgatni = verstummen = se taire ¹⁸ kaszárnya = Kaserne = caserne ¹⁹ puskaropogás = Gewehrgeknatter = crépitement d'une fusillade ²⁰ összeomlani = zusammenstürzen = s'écrouler, tomber en ruines

Quas utilitates cellula photo-electrica praebeat.

Cellula photoelectricia invenitur in cinematibus¹ sonoris,¹ in televisione² per filum² vel sine filo,² in tabernis aerariisque securitatis causa, in officinis³ texitricis³ ad colores examinandos; cellulis metimur intensitatem lucis solis lampadamque; cellula dirigit illuminationem⁴ publicam⁴ oppidorum. In cinematibus sonoris musica et vox actorum microphonio in electricitatem convertitur, quae in lampade in lumen transformatur. Lumen in taenia pelli-

¹ hangósfilm = Tonfilm = film sonore ² képtávira-tozás vagy távolbalátás = Bildertelegraphie oder Fernsehen = transmission des images à distance ou télévision ³ szövőgyár = Textilfabrik = maison de tissage ⁴ közvilágítás = Strassenbeleuchtung = éclairage publique

culari⁵ iuxta imaginem ludi scenici photographice retinetur. Ita habemus imaginem vocis et humanae et musicae, cuius forma et perspicuitas⁶ intensitati, gravitati⁷ vel acuminis⁸ illarum congruens est.⁹ Per hanc imaginem in theatro lumen transmittitur, cuius in via cellula photoelectricae ponitur. Huius vis electrica crescit aut decrescit sic, ut pelliculae perspicuitas mutatur. Electricitas amplificata atque in megaphonium¹⁰ ducta vocem pristinam reddit spectatoribus.

Principium televisionis idem est. Lux ab imagine transmittenda¹¹ repercussa in cellula electricitatem movet, quae per filum vel sine filo transmissa in receptoris lampade iterum lumen fit. Summa luminum singularum particularum imaginis dat totam imaginem.

Tabernae, aeraria (vulgo: cassae) nocte radii humanis oculis invisibiles collustrant. In via radiorum cellulae positae sunt, in quibus radii electricitatem constantis intensitatis movent. Si fur quidam radium interruptit, luce extincta electricitas cellulae desinit, qua mutatione actum tintinnabulum signa periculi dat. In officinis texturinis color sic examinatur: si color filii non est aequabilis¹², electricitas cellulae mutatur et motus machinae retinetur.

Ad intensitatem lucis metiendam galvanometrum in circulo¹³ electrico¹³ cellulae positum adhibetur. Huius modi instrumento utuntur photographi computantes¹⁴ tempus expositionis.¹⁵

Oppidorum illuminatio publica cellula photoelectricae automaticae efficitur. In via cellula posita est, cuius in circulo electrico est immissor¹⁶ illuminationis. Vesperascente caelo intensitas electricitatis cellulae pariter ac lux solis deminuitur, quae mutatio electricitatis relaxatore¹⁷ calato¹⁸ immissorem claudens efficit, ut lampadibus viae illuminentur. Sole orienti electricitas cellulae aucta aperit immissorem et exstinguit lampadas.

Cellula photoelectricae recte dicitur «oculus electricus». Res cunctas, quas nostri oculi haud possunt cernere, cellula certe videt. Adiuvat nos in certamine secretorum naturae invenientorum, humanaeque vitae exoneranda.¹⁹

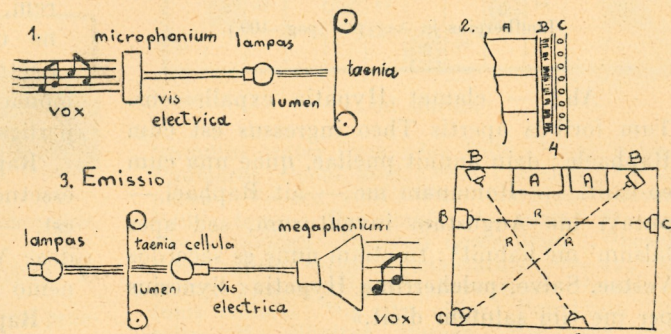
Livius Botár disc. gymn. Keszthelyensis.

⁵ filmszalag = Filmstreifen = bande pelliculaire ⁶ átlátszóság = Durchsichtigkeit = transparence ⁷ mélység = Tiefe = profondeur ⁸ magasság = Höhe = hauteur ⁹ arányos = verhältnismässig = proportionnel ¹⁰ hangszóró = Megaphon = diffuseur ¹¹ továbbítani = übersenden = transmettre ¹² egyenletes = gleichmässig = uniforme ¹³ áramkör = Stromkreis = circuit ¹⁴ kiszámítani = berechnen = évaluer, calculer ¹⁵ exponálás = Belichtung = pose ¹⁶ kapcsoló = Schalter = contracteur ¹⁷ vulgo: relais ¹⁸ közbeiktatni = einschalten = intercaler ¹⁹ megkönnyebbíteni = erleichtern = faciliter

Nuper Petrus Cot minister rei aeronauticae Gallorum cum gerendario¹ a secretis¹ publicis¹ Lagrange, dum in Valle Isarae morabatur, ut exercitationes gymnicas hieuales spectaret, nivibus² devolutis² adeo inclusus est, quem tantum biduo post milites die noctuque iter aperire molientes vix liberare possent. Natura ne ministris quidem parcat!

Lindbergius tribunus³ militum,³ clarissimus ille aeronauta, qui primus superavit mare Atlanticum, filio a latronibus (vulgo: gangste-

1. Cinema sonorum: receptio, 2. taenia (A = imago ludi scenici, B = imago vocis, C = perforatio), 3. Emissio. 4. Usus cellulae in aerariis (A = arcae, B = lampades, C = cellulae, R = radii).

ribus) raptio interfectoque Americam perosus⁴ clam in Europam migravit, et novis viis aëriis exquirendis operam⁵ dat.⁵ In imagine nostra inter pyramides Aegyptias cum uxore in Perisiam volans cernitur.

¹ államtitkár = Staatssekretär = secrétaire d'État ² lavina = Lavine = avalanche ³ ezredes = Oberst = colonel ⁴ meggyűlölvé = hasserfüllt = rempli de haine ⁵ foglalkozni = sich beschäftigen = s'occuper

Hypatia. (24.)

Scriptis *C. Kingsley*, Hungarice reddidit *A. Zsigány*, Excerpsit atque in Latinum convertit: *Valentinus Fehér* (Strigonii).

VIII. Mors Hypatiæ.

Postero die mane circiter decimâ horâ, cum Hypatia experrecta esset, serva nuntiavit Synesium per nuntium misisse litteras. «Ubi sunt litterae?» — quaerit Hypatiæ gaudens.

— Qui eas tulit, ipse coram tradere vult — respondet serva — et dixit, ut admonerem te alicuius nigri achatae.

Lindbergius in Aegypto (pag. 109.).

— Ah! — clamat Hypatia expallescens. Tum foribus apertis Theo ingressus est cum Raphaelæ; dein annuit puellae, quae una cum eo exiit. — «Romanam me — ait Raphael — putavi hic Augustam inventurum, sed spes falsum¹ me habuit¹: tu etiam nunc es sacerdos Vestae. Salve, pulcherrima Hypatia; Synesius per me tibi salutem dicit.»

Haec fatus litteras Hypatiæ tradidit. Sed illa necopinato² reditu Raphaelis adeo obstupefacta erat, ut litteras accipere paene oblivisceretur. Tandem quaesivit: — «Convenistine iam Mariam?»

— Non: una hora est, cum perveni et ante omnia te convenire volebam. Sed priusquam, cur venerim, edicam, sine me aliquid ex te quaerere! Quid dicas, si ego dixerò id, quod moriens Iulianus: «Vicisti, Galilaeae!»?

— Iulianus nunquam haec dixit.

— At ego dico; ac verum dico.

— Ah, Raphael — inquit Hypatia acerbâ voce, — cur tu quoque me destituis? Disiectis³ meis omnibus consiliis et insomniis⁴ asto sola desperata, velut arbor despoliata fructibus.

— Hypatia! — clamat Raphael voce flebili, — non veni, ut te relinquerem, sed ut liberarem.

— Optime — gemit Hypatia. — Veni huc cras. Si iste Galilaeus tam validus ac potens est, ut viros omnes subigat,⁵ quomodo ego ei resistere possum, quae sim mulier infirma? Veni ergo, sed hodie: tertiâ horâ, nam sentio me haesitatione ac dubitatione confici.⁶ Meridie ultimum recitabo. Valere⁷ iubebo⁷ discipulos. Dein sequatur reditus in novam vitam, aut, si id fieri non potuerit, in noctem aeternam.

*

Cum Raphael in viam descendisset, ex Musei columnis Philammo prosiliens brachium Iudaei arripuit. — «Ah, tu es? — ait Raphael. — Age, quid me vis?»

— Serva eam, obsecro, serva Hypatiam! Dic ei, ut caveat; veta eam domo egredi, quod ei periculum imminet coniurationis. Scio sacerdotes et vulgus aliquid in eam meditari.⁸ Hodie mane, cum in cubiculo Arsenii iacerem, audivi eum supplicare Petro Lectori, ne ullam faceret violentiam,⁹ sed Petrus Lector verbis eius neglectis in alam¹⁰ egressus monachis imperavit, ut rem cito beneque perficerent.

Raphael recurrit in domum et interrogavit, essetne sibi aditus¹¹ ad Hypatiam. — «Non est. — respondetur, — In adytum¹² inclusa deae Veneri sacrificat. Et Theo modo¹³ abiit, nemo scit, quo.»

Raphael dentibus frendens egressus est. Sciebat semihoram superesse ad recitationem; uno modo Hypatiam servari posse, si Orestes

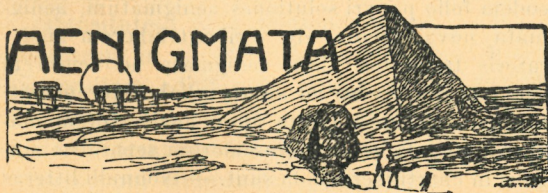
¹ csalódni reményében = jmdes Hoffnung täuschen = être trompé dans son attente ² váratlan = unverhofft = inattendu ³ szétfoglalni = zerrinnen = se dissiper ⁴ álom, ábránd = Traum (bild) = rêve, illusion ⁵ igába hajtani = unterjochen = soumettre à son joug ⁶ elemészt (ami: abl.) = vergehen (vor ...) = se consumer ⁷ elbúcsúzni = sich verabschieden = faire ses adieux ⁸ forralni = etw. im Schilde führen = méditer qch ⁹ erőszak = Gewalt (tätigkeit) = violence ¹⁰ folyosó = Korridor = corridor ¹¹ fogadja-e őt = ob H. ihn empfängt = si H. le recevra ¹² szentély = Sanktuarium = sanctuaire ¹³ imént = soeben = tout à l'heure

missis militibus domum eius custodiri iuberet. — «Mane hic — praecipit Philammoni; — et si in plateam exierit, mone eam; cape frena equorum neve sinas eam longius vehi!» Raphael currit ad domum praefecti, qui tamen vitae suae metuens domui se incluserat neque res curabat.

Philammo remanens in loco, quo a Raphaele constitutus erat, incitato animo promissum auxilium exspectabat. Adversus portam, ubi Hypatiam in Museum ingredi oportebat, via angusta erat, in qua numerus hominum usque¹⁴ crescebat. Paulatim magna turba confluxerat. In fine viae principalis sexcenti homines stabant. Philammo anxius animadvertit omnes eo oculos convertere, unde Hypatiam venire oporteret. Quid, si ei insidiarentur? Neque Iudaeum venire cum auxilio! Tum repente currus Hypatiae praetervehebatur. Philammo prosiliens arreptis equorum frenis currum sustinuit.¹⁵ — «Ne eas longius! — supplicat Hypatiae, — in interitum ruis!»

(Ad numerum proximum.)

¹⁴ folyton = fortwährend = continuellement ¹⁵ megállitani = aufhalten = arrêter

Censor aenigmatum: Otto Schmied Vindobonensis.

Solutiones aenigmatum numeri V.

- Breve iter per exempla, longum iter per praecepta. — 2. aper.
- Quo usque tandem abutere, Catilina, patientia nostra? (Cic. in Catil. or. I 1, 1)
- n, ne, nec, neco.
- Vae, vae, care, pater, numquam tibi carmina dicam.
- peri, eget, rete, item.

Aenigmata recte dissolverunt: Anna Mayer (*Ursulanum*), Paulus Kristek (*Széchenyianum*), Anna et Susanna Büchler, Stephania Vermes (*Veresianum*), Ladislaus Hegedüs, Ludovicus Szöllösy, Franciscus Maróthi, Georgius Lénárd, Ladislaus Grosz, Ladislaus Keleti (gymn. IPEA = Instituto professoribus erudiendis adiunctum), Maria Ioannovits, Susanna Seidl, Gisela Wilhelmy, Magdalena Tasner, Juditha Rónay, Juditha Szabóky,

Eva Davida, Ágnes Szakonyi (*Sophianum*), Ioannes Wolkóber (*Madáchianum*), Olga Kunczer, Elisabetha Toporczy (*Veresianum*), Andreas Klein (*Fayanum*) *Budapestinenses*. — Stephanus Okolicsányi *Agriensis*, Ladislaus Bubnó, Theodorus Hossza, Tihamerus Komjáthy *Miskolcienses*, Gabriel László, Iosephus Kaptay, Alexander Berényi, Andreas Uskert *Tatani*, Aureola Csathó *Nagykörösensis*, Eva Dobó, Irma Jámbor, Margaretha Steiner, Elisabetha Budá *Iaurinenses*, Adalbertus Próbáld *Aegopolitanus*. — Guilelmus Fieber dr. *Vindobonensis*.

Praemium sorte Annae Mayer, Aureolae Csathó, Francisko Maróthi et Paulo Kristek obvenit.

1. Crucigramma.

1		2	3		4	☀	5		6	7		8
	☀	9		☀	10		☀	11		☀		
12	13			14	☀	15	16					17
18			☀	19		20			☀	21		
	☀	22		☀		☀	24	25		☀		
26	27			☀	☀		☀	☀	28			29
☀	☀	30			☀	31			☀			☀
32		33		☀	☀	34	☀	☀	35	36		37
	☀	38		39	☀		☀	40				☀
41	42		☀	43	44		45		☀	46		47
48			49			☀	50			51		
	☀	52		☀	53			☀	54			☀
55						☀	56					

ad libram:

¹summus orator Rom.; ⁵= Dido; ⁹duae vocales; ¹⁰numerus; ¹¹coni. mod.; ¹²rex Thracum; ¹⁵= ursa parva; ¹⁸= ire velis; ¹⁹vis machinas movens; ²¹adv. temp.; ²²= simul; ²⁴= curre! ²⁶= ieci; ²⁸pars vehiculi; ³⁰animal domesticum; ³¹praep.; ³²pars cruris; ³⁵dux Argonautarum; ³⁸= at; ⁴⁰tres litterae vicinae; ⁴¹genius domesticus; ⁴³patria Catonis minoris; ⁴⁶= cibo affice! ⁴⁸oppidum Thessaliae; ⁵⁰= diligitur; ⁵²praep.; ⁵³= causa (criminalis); ⁵⁴interiectio; ⁵⁵= siti affici; ⁵⁶= spelunca.

ad perpendicularum:

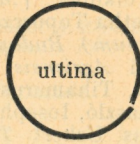
¹= e cera fictum; ²= ictus; ³= Aurora; ⁴mons Thessaliae; ⁵contrarium: induo; ⁶fundamentum rei publicae; ⁷= studiosus sum; ⁸avis canora; ¹³interiectio; ¹⁴fructus vitis; ¹⁶ter eadem consonans; ¹⁷nota numeri; ²⁰= idem; ²³amicus Euryali; ²⁵= Romae (gen.); ²⁷= iter facere; ²⁹odorem pariens; ³²avis domestica; ³³quid avia libenter agit? ³⁴= discede! ³⁶= agricola; ³⁷α..... et oleum perdidit; ³⁹= ²⁹; ⁴⁰adv. mod.; ⁴²bis eadem vocalis; ⁴⁴= eius modi; ⁴⁵domus parva; ⁴⁷nota numeri; ⁴⁹adv. loc.; ⁵¹= inquit.

E consilio Eugenii Keller Rákospalotani.

2. A. E. I. O. U.*

aquilo
eurus
... ter
zephyrus

erit
erit
erit

Barnabas Zsigmond
disc. VI. cl. Szeghalomensis.

3. Logogriphus.

Circa villam «h» delectat latus;
Post procellam «p» est nautae gratus,
Qui iam «t» est maris ventis saevi;
Hoc aenigma solvite nunc brevi!

Guilelmus Fieber Vindobonensis.

4. Dissolvendum ad saltum equulei.*

		n	c		
		n	g		
c	h	s	i	r	n
c	i	e	o	i	x
		o	u		
		v	s		

primum quattuor litterae directae, tum sedecim obliquae connectendae sunt.

Editha Batori disc. Theres. Bp.

5. Ex syllabis.

a, a, ae, bi, glo, gnum, ho, in, le, me, mus, ni, no, re, ri, rus, stas, stis, stus, u.

His viginti syllabis
Voces composueris,
Fiant ut vocabula
Ista ex sententia :

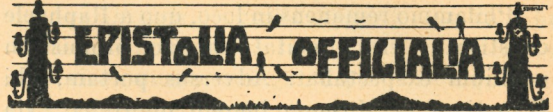
- I. Quis arcetur nostrā patriā?
- II. Quae pars tui portat onera?
- III. Non ignotum sic vocatur.
- IV. Quid victoriā paratur?
- V. Pars est anni calida.
- VI. Dic, quid sit Hungaria!
- VII. Iudex ne sit nisi talis!
- VIII. Proprius non animalis.
Terram nominant initia
Iunctam foedere cum Austria.

O. S.

* Ex hoc tempore stellula apposita indicatur aenigma a censore aenigmatico mutatum vel in versus redactum esse. Nam aenigma ut non solum recte, sed etiam aliqua cum arte sit compositum, suprema esto lex!

Terminus solutionum ad moderatorem mittendarum
Idus Apriles.

Solutiones aenigmatum sumptibus comparcendi causā singulis in scholis a magistro collectae in eodem involucro epistolae ad moderatorem mitti possunt.

Corrigenda numeri 5—6. (Jan.—Febr.): pag. 68 : pro «paruit» lege : peperit; pag. 74 : pro : «re-
dientii» lege : redeunti; pag. 78 : pro : «docupleta-
vit» leg locupletarunt; pag. 87 : pro : «ex scriba-
rum» lege : ex scribis; — «Ca d'oro et casa aurea»
(pag. 89.) ita corrigenda sunt: Ca d'Oro, casa
familiae Oro. — *Guil. Fieber et Aur. Csathó.*
Nolite mihi irasci, quod nomina vestra in nu-
mero aenigmata solventium non invenistis. «Quan-
doque bonus dormitat Homerus.» Ego autem
simplex praeco sum latinitatis, non princeps poë-
tarum. — *Fr. Fazekas.* Alias maiores formas litte-
rarum spatiis inter lineas relictis scribe, ubi mendas
corrigerē possim. Nunc totam fabulam litteris quae
legi possent maioribus pure iterum descripsi. Imp-
ressor enim latinae linguae imperitus quae tu
scripseras, haud legere potuisset. — Sunt, qui in
eodem folio papyri solutiones aenigmatum, aenig-
mata nova, iocosa etc. scribant laborem moder-
atoris tardantes. Cum aenigmata ad censorem
aenigmatum, iocosa ad alium collaboratorem mit-
tantur, solutiones autem apud moderatorem ma-
neant, singula genera opusculorum separatim sin-
gulis in chartis scribenda sunt. — Nonnulli litteras
tesseris postalibus minoris pretii id est haud suf-
ficienter francatas ad moderatorem mittunt, qui
tales litteras accipiens nonnunquam altero tanto
pretio multatus 40—50 nummulos solvit. Quare
missores epistolarum rogamus, ut antequam epi-
stolam in receptaculo litterarum deponant, inter-
rogent in officio tabellario seu postali, quid pro
vectura solvendum sit. — Anthologia carminum,
quae «*In Veste Latina*» inscribitur, a collaboratore
nostro *Ottone Schmied* iam sub prelum missa mox
prohibet.

Sociis et lectoribus ferias Paschales felices
fortunatas!

Sumptibus Societatis Magistrorum Intermedi-
scolariorum Catholicorum. — A Katholikus
Középiskolai Tanáregyesület költségén.

(Praeses: DR. IOANNES KISPARTI, elnök.)